

Berättelsen avser en begravning, som ägde rum år 1923 i Enslövs socken. Till denna var inbjudna förutom släkt och andra vänner, de 5 byafamiljerna, arrendatorer eller torpare under Arlösa gård. Min far och mor var de enda familjen. Bjudningen kom i brev tryckt i Halmstad med början i Traditionell Stil: "Inbjudes att med sin närvaro hedra" o. s. v. Förberedelserna började genast, fars vita skjorta skulle tvättas och stärkas, mors klänning pressas och ev. nyanskaffningars såsom vantar, rosett o. m. inköpas. Och sedan det allra viktigaste, förningen skulle ordnas. Fästa och en stor kranus av vetedeg skulle varje familj ha med sig. Färtorna beställdes i Aug. Nilsons konditori, Halmstad, skiltades med tåget till Alleds station och hämtades där med häst och vagn av en yngling i

17/11-67

bygn. jag skickades med att hjälpa till.

Kätkrausen skulle bakas dagen innan be-  
gravningen. Det var inte värt att störa mor  
när hon var i farten med förnings krausen.  
Den stora murade ugnen innanför köksöpi-  
sen fick eldas upp extra för detta. Mor pla-  
cerade den flätade krausen på den största  
bakplåten vi hade, och sedan den just upp  
och blivit greuslad med ägg och beströdd  
med gränssocker och hackad mandel, skjut-  
ade hon in plåten med en bakgrissla och den  
var det spännande innan den var färdig. Den  
fick inte brännas och rikt inte vara degig  
inuti. Husmorsäran stod på spel och mors  
ansikte blossade av iver. Men det gick bra,  
och krausen blev fin och lagom bakad.

På kvällen placerades den på vår största  
bricka, breddes över med en stor servett och

skulle bäras till sjukhuset, som det hette.  
Alla morarna gick i sällskap och överlämnade högtidligt förminnes i köket. Kokfrun var där och tog emot och försökte komma ihåg vem som ställdes där eller där.

Sedan hörde det till seden att de skulle "skädas liket": alltså den döde, som låg i sin kista i en v. k. likbänk, som inretts med lakar i takt och väggas, uris på golvet och graver utom.

Begravningsdagen gick in med kallt och frostigt väder. Mor var bekymrad för hennes klämsing hade sett sina bästa dagar, far var ävens bekymrad för hur det skulle gå med hustrun i Ryland. Alla körde de med häst och vagn och det blev väl ett 10-tal åkdon som skulle vänta utanför kyrkan.

Samlingen var kl 11 och gästerna mattofs i salen av värdfolket, som utsetts bland vännerna.

När alla kommit och hälsat på varandra, sättes man sig vid kaffeborden. Stämningen var allvarelig, före julkäftningen var det tillmätigt tyst bland gästerna. Till kaffet bjöts av keransorna och en massa andra kakor, formkakor, märkakor, pepparkakor, sockerkringlor, ringar, kakor i flott, sockerkakor och så vidare förstär. Efter kaffet en tryckt präus och så serverades ett glas vin och begravningskonfekt i svart & vitt med verser på.

Därefter bröt man upp och alla skulle nu ha sina ytterkläder och alla gick ut. Den döde skulle nu "läsas ut" som det hette.

I vår by brukade man för göra det. Jag hade aldrig tillfälle att höra hur det gick till, men jag vet att det var en kort betraktelse över ett bibelord, denna gången utgick man från ordet: "Fäängligheters fäänglighet och

jagande efter vind." Därefter placerades kistan  
på likvagnen, som drogs av 3 hästar. Kransarna  
ledes där också. Först körde en skjuts med  
gästarna, alltså de som skulle bära dessa,  
av tradition de äldsta gravarna. Sedan  
följde likvagnen och de andra skjutsarna  
i rad. Det skulle köras rakt. Mittför de  
gårdar som processionen drog förbi hade man  
"risst" som det hette, alltså stött enris eller  
gravris i en fyrkant med kors eller andra  
mönster för att hedra den dode. I kyrktor-  
net stod kyrkvaktm. redo att sätta i gång  
ringningen så fort han såg likföljet närkas.  
Det ringde sedan till alla kommit in i kyrkan.  
Sedan följde den vanliga ritualen och den  
dode bars ut till graven. Där yttrades var och  
en några ord till avsked när de lade sina  
kransar, sedan sjöngs en psalm och sedan

skulle värden gå de sörjandes vägnar tacka för blomman och äre bebyggelsen.

På småningom kom man tillbaka till gården och nu skulle det serveras middag.

Den äldsta kvinnliga närmaste släktingen, i detta fallet äldsta dottern, skulle bjudas först, sedan de andra kvinnliga släktingarna, därefter de övriga efter ålder. Sedan var det karlarnas tur, först närmaste släkt och sedan de övriga. Värdinnan bjöd viskande var och en när det var deras tur att gå. Det var gåsude bord. Först serverades buljong i kopp med smörbeakelse till. Därefter smörgåsbord med kalonylta, rödbetor, korv + köttbullar, ost och flera sorter sill, smolett och äggkalvar. Svagdricka som dryck. Sedan kom kött-rätter, en stor kalvstek med gurkan och grönsaker och potatis. Som eftersitt serverades

inköpta syltens och jäsaren med grädde. Efter-  
åt serverades en kopp kaffe. Nu hade stäm-  
ningen stigit och gästet var livligt. Lite se-  
nare blev det kaffe, kakor o fäita och sedan  
var det tid att gå hem. Alla bröt upp på  
en gång. Var och en fick med hem av sin för-  
sijning, både kran och fäita och även andra  
kakor. Det var gott att få smaka för oss,  
som varit hemma och skött om djuren så  
inget blev för summat. Dagen därpå skulle  
alla de kvinnliga gästerna gå på efterkalas  
Tilbrannmans med de som skickat blommor, de  
som "risat" ut de som arbetat med serveringen,  
alltså köket, servitris, diskvika och värdinnan,  
även kyrkvaktm. från iulejös. Då kokade släp-  
ten själv kaffet och jassade upp vid bordet.  
Att alla dessa seder finns numera inget kvar.